

Utbytesstudent i Europa – en resa med kulturella möten

Denna artikel baserar sig på min avhandling pro gradu, *”Det bästa var nog att det var annorlunda.” Sju utbytesstudenters upplevelser av kulturella möten utomlands* (2007). Syftet med avhandlingen var att genom intervjuer med studenter från Åbo Akademi som varit utomlands och studerat och sedan återvänt till Finland, undersöka deras upplevelser av kulturella möten. Jag ville se om de olika skedena i ackulturationsteorin stämde, och om de inte stämde ifrågasätta varför de inte gjorde det.

Att resa

Vi reser idag mer än någonsin. Varför gör vi det? Vad är det vi vill uppleva? Författaren Alain de Botton syftar i sin bok *The Art of Travel* (2002) på att:

”We may value foreign elements not only because they are new, but because they seem to accord more faithfully with our identity and commitments than anything our homeland can provide [...] What we find exotic abroad may be what we hunger for in vain at home.” (De Botton, 2002: 78).

Att man reser så mycket idag kan alltså bero på att man vill komma bort från hemmet. Man vill resa ut i världen och se nya saker. Detta sätt att se på resande är något som passade bra för min avhandling, eftersom den behandlade vilka upplevelser sju utbytesstudenter från Åbo Akademi haft då de varit utomlands. Man kan göra en jämförelse mellan att vara turist och att vara utbytesstudent, eftersom det finns både

likheter och skillnader. En utbytesstudent är mer än bara en student som rest utomlands för att studera, en utbytesstudent är också en resenär och en upptäcksresande. På den punkten påminner turisten och utbytesstudenten om varandra. Dock skiljer de sig åt i det avseendet att turisten inte har några krav på sig då han eller hon är utomlands, det handlar enbart om njutning och avslappning för turisten. För utbytesstudenten finns emellertid vetskapen att han eller hon måste ha presterat något under året som utbytesstudent. Det är Internationella enheten vid Åbo Akademi som har hand om studier utomlands och de har bland annat följande krav på utbytesstudenten: ”Studietiden utomlands skall inte förlänga helhetsstudietiden, därför bör kurserna utomlands räknas till godo för examen vid Åbo Akademi.” (<http://www.abo.fi/fa/ie/studut/index.htm> - guide för studier utomlands). Emellertid präglas tiden som utbytesstudent mycket av livsnjutning och uppsluppenhet. Margareta, som är en mina informanter, beskriver det på följande sätt:

Det känns som att jag på nåt sätt var mer impulsiv och mer sådär galen och gjorde en massa konstiga saker, men det var också sådär att man blev uppeggad av sina utbytesselevskompisar som också var lika sådär, jo, vi har vårt ena år nu som vi lever livet och gör en massa galna saker, vi sjöng i bussen och vi höll på med en massa sånt därnt konstigt, att alla tittade på oss och tänkte, jaja, det är utbyteselever [...] Att kan man bara inte kasta loss och sjun-

ga lite i bussen om man vill och inte bry sig om att folk tittar konstigt på en? Men det gör man ju sen inte, för här är man finne och här liksom... Jag tror att orsaken är att där så, du kommer inte att träffa de där mänskorna igen och du är bara där ett år, så det är bara att ta ut allt du kan av det. Här är det sådär, kanske jag träffar de där mänskorna igen [fniss], jag kanske inte vill göra mig helt till löje. (IF mgt 2006/61).

Margareta upplever att hon var annorlunda till sättet under hennes utbytesår, att hon var mer impulsiv och "levde livet" som hon uttryckte det. Margareta menar att en orsak till att hon kunde "leva livet" under sitt utbytesår var att hon visste att hon kanske inte skulle träffa de människor hon umgicks med där någon mer gång. I och med detta kunde hon tillåta sig att kasta loss och sjunga i bussen.

Ruth Illman har undersökt dagböcker skrivna av studenter som åkt utomlands för att praktisera vid internationella byggprojekt (Illman, 1999, 2003, 2004). Man kan anta att det är annorlunda för en student som åker utomlands för att arbeta eller praktisera än vad det är för en student att åka utomlands för att studera. Anledningen till detta kan vara att kraven är högre om du jobbar på en arbetsplats än om du studerar vid ett universitet.

Erika Andersson Cederholm (1999) pekar i sin bok *Det extraordinära lockelse. Luffarturistens bilder och upplevelse* på att resa är att överskrida gränser eller åtminstone att för en begränsad tid tänja på dessa gränser. Tid och rum får en annan betydelse än i vardagen. Resenären befinner sig i en tillfällig extraordinär tillvaro där hon låter sig utsättas för det förväntat oväntade: slumpen, farorna, det okända och exotiska. Resenären själv genomgår en tillfällig metamorfos och sidor av jaget som resenären bara anade att hon hade kan tillåtas krypa fram (Andersson Cederholm, 1999: 9). Detta gäller även för utbytess-

tudenter. De befinner sig i en tillfällig extraordinär tillvaro där de möter det annorlunda i form av annorlunda kulturella yttringar och kulturellt annorlunda människor.

Idén till min avhandling fick jag då jag tillbringade ett år som utbytesstudent i Siena, Italien 2005-2006. Jag valde att åka som utbytesstudent till Siena eftersom jag var intresserad att se hur studierna i folkloristik skiljde sig mellan Åbo Akademi och Università degli studi di Siena. En annan anledning till att jag åkte till Siena var att jag alltid varit mycket intresserad av Italien och var nyfiken på hur det skulle vara att bo där.

I slutet av min vistelse i Siena gick jag en kurs via Internet inom ämnet Interkulturell kommunikation vid Öppna Universitetet vid Åbo Akademi och där kom jag i kontakt med ackulturationsteorin (Sue & Sue, 2003). Teorin som vi fick ta del av var i kursen en förenklad version av ackulturationsteorin och den gick ut på att då man är utomlands en längre tid går man igenom tre olika faser; förälskelse eller smekmånad, ogillande och acceptans. Detta kände jag igen hos mig själv, vid tillfället för kursen befann jag mig i det tredje stadiet, en slags acceptans, men jag kunde tydligt komma ihåg hur de föregående faserna varit. Jag började fundera på om detta är något som andra utbytesstudenter upplevt och på så vis kom idén till min avhandling. Jag bestämde mig för att jag skulle intervjua studenter vid Åbo Akademi som varit utomlands och se om de upplevt sin vistelse utomlands som utbytesstudent på samma sätt som jag.

Materialet för min avhandling består av sju intervjuer med studenter vid Åbo Akademi som varit utomlands som utbytesstudenter. Vid intervjutillfället hade alla varit utomlands till olika ställen i världen utom två personer som båda var i Heidelberg, Tyskland. Alla mina informan-

ter hade varit utomlands nyligen. Jag visste således att upplevelserna och erfarenheter-na från utbytesåret satt färskt i minnet för dem. Intervjuerna finns arkiverade vid Folkloristiska arkivet vid Åbo Akademi.

Ackulturationsteorin

Derald Wing Sue och David Sue (2003) menar att människor från minoritetskulturer går genom fem olika faser i identitetsutvecklingen då de flyttat bort. De måste ta ställning till sig själva, sin egen kultur och även majoritetsbefolkningen. Dessa fem stadier är konformitetsstadiet, konfliktstadiet, motståndsstadiet, introspektionsstadiet och integrationsstadiet. I konformitetsstadiet upplever individen att hans eller hennes kultur enbart har negativa drag och ser majoritetskulturen som den positiva. Konfliktstadiet innebär att individen från minoritetskulturen inte helt kan acceptera majoritetskulturens syn på minoriteten. I denna fas inser individen från minoritetskulturen att alla kulturer har både negativa och positiva sidor. Den tredje fasen, motståndsstadiet, innebär att individen från minoritetskulturen är helt uppfylld av sin egen kultur, medan man i den fjärde fasen, introspektionsstadiet, är stolt över sin bakgrund, men att man kan kritisera drag inom den egna kulturen. I denna fas accepterar man också drag i majoritetskulturen. Den sista och femte fasen, integrationsstadiet, innebär att man kan uppskatta både sin egen kultur och majoritetskulturen. (Sue & Sue, 2003: 215-226).

Gillis Herlitz (1989) beskriver detta på ett förenklat sätt. Han menar att man i samband med en längre utlandsvistelse brukar tala om den första tiden som smekmånad. Smekmånadssyndromet innebär att allt på den nya platsen är underbart och man kan säga exempelvis "Hörde du hur tupparna gol i natt". Efter ett par månader menar Herlitz att det dock brukar låta annor-

lunda; "Jag stryper snart de där tupparna. Kan dom inte få tyst på dom så man får sova någon gång!". För charterresenären har vistelsen upphört innan smekmånaden tagit slut. Han eller hon reser hem med enbart glada minnen av det exotiska. För de flesta med begränsade uppdrag i ett annat land avtar känslan av ångest, främlingskap och förvirring efter ett tag. Man börjar anpassa sig till vardagen som den är (Herlitz, 1989: 88-89). Herlitz sätt att se på kulturer och kulturella möten är ganska statistiskt och förenklat, men hans förklaring av hur man går genom olika steg under en längre utlandsvistelse är lättförståelig och beskrivande.

Jag-Det, Jag-Du

I min avhandling använde jag mig också av den österrikiske filosofen Martin Bubers sätt att se på kulturella möten. Han menar att det är relationen som är det viktiga i det kulturella mötet, eftersom den är mer grundläggande än individen. Han talar om att människan förhåller sig på två sätt till sina medmänniskor och omvärlden. Dessa relationer är antingen en Jag – Det relation eller en Jag – Du relation. Jag - Det relationen handlar om att skapa gränser och den är även beskrivande och statisk. Varje Det gränsar till andra Det; Det finns bara därigenom, att det gränsar till andra. Jag - Du relationen är däremot förändrande. Det är också i Jag - Du relationen mötet sker. Jaget är ett annat jag i Jag - Du relationen än i Jag - Det relationen. Vi pendlar mellan dessa relationer i det dagliga livet, det finns ingen som ständigt är i en Det - relation eller en Du - relation. Vi behöver båda relationer för att kunna skapa relationer i vår omvärld (Buber, 1958:11-13). Ett exempel på detta skeende kan vara att man har en negativ bild av invånare från ett visst land, exempelvis Tyskland. Man har till exempel en bild av tyskar som en grupp människor som alla har en egenskap, såsom

en överdriven disciplin. Då man ser tyskar på det här viset befinner man sig i en Jag – Det relation. Om man sedan träffar en tysk, Horst, som visar sig att inte ha denna egenskap och som tvärtom är riktigt trevlig byter man från ett Jag – Det förhållande till en Jag – Du relation. Man ser människan för den hon är och det är här mötet sker.

Stereotyper är en symbolisk dimension som ofta aktualiseras i kulturella möten, i det här fallet kulturella möten från utbytesstudentens synvinkel. Stereotyperna är förenklade sätt att kategorisera människor på och det rör sig huvudsakligen om att skapa en gräns mellan ett vi och ett de på ett förenklat sätt. Man kan se att informanterna använt kulturella stereotyper som redskap för att beskriva sina föreställningar om invånarna och landet de skulle fara till. Stereotyper kan vara positiva, negativa, men också blandade. Dock handlar det alltid om förenklingar, vilka hindrar människor från att se individer som de verkligen är. Emellertid är föreställningarna inte huggna i sten och vi är inte förutbestämda att styras av vår omgivning, utan vi deltar själva aktivt i de processer som formar vår verklighetstolkning.

Jag tror att man som utbytesstudent både skapar gränser och gör gränsöverskridningar i de kulturella möten man upplever under sin vistelse utomlands. Bubers Jag – Det och Jag – Du relationer är ett exempel på hur man kan se detta skapande av gränser och gränsöverskridande.

En annorlunda tid

I min avhandling uppmärksammade jag bland annat de olika aspekterna av informanternas upplevelser då de befinner sig i värdlandet och några olika aspekter av vad informanterna upplevt som annorlunda under sitt år utomlands. Jag tog upp hur informanterna upplevt att man i värdlandet ser annorlunda på tidsperspektiv, byråkrati, samhället, auktoriteter och hierarki,

likställdhet, synen på ärlighet och pålitlighet och jag tittade också närmare på några berättelser om det annorlunda. Kulturen är ofta som en förklaringsmodell för hur människor betar sig.

Att komma i tid eller att inte komma i tid i olika situationer är kanske det tydligaste uttrycket för skillnader i tidsuppfattningar och samtidigt något som skapar synliga kulturkollisioner. Tiden som utbytesstudent är dock en annorlunda tid, en kontrast till det ordinarie livet och vardagen där hemma. Därför är kanske tiden inte av samma vikt som hemma. Istället för att stressa tar man det lugnt och influeras av tidsmentaliteten i värdlandet. Vi sätter olika värde på tid och punktlighet, vilken är av förstahandsbetydelse i nordliga västerländska kulturer, av andrahandsbetydelse i medelhavsländerna och sydamerikanska kulturer. Vi bygger upp våra liv med tiden i centrum, för andra kommer tiden i andra hand. Synen på tiden är med andra ord en kulturell skillnad. Emma beskriver invånarna i Lima, Peru på följande sätt:

De har inte bråttom på samma sätt som vi, utan de kan sitta där och spela musik och dricka en öl och snacka skit med folk (IF mgt 2006/60).

Som utbytesstudent upplever man en annorlunda tid då man tillbringar en längre tid i ett annat samhälle och en annan kultur. Man både skapar gränser och gör gränsöverskridningar i de kulturella möten man upplever. Utbytesstudenterna använder stereotyper och de använder även kulturella stereotyper som en förklaringsmodell och ett redskap för att beskriva sina föreställningar av det annorlunda. Många av informanterna har bott tillsammans med andra utbytesstudenter och även där har de använt sig av kulturen som en förklaringsmodell till varför vissa människor betar sig på ett visst sätt. Tiden som utbytesstudent präglas av livsnjutning och uppsluppenhet. Man umgås på ett avslappat sätt med andra

och vardagens realiteter är lätta att glömma. Alkohol är ett exempel på att "ha kul" och man kan se att rollen som utbytesstudent handlar mycket om att studenten vill känna frihet och vara ansvarslös. Även resande är ett sätt att "ha kul". Att komma hem från sin tid utomlands som utbytesstudent var en chock för många, till och med en större chock än då de kom till landet där de skulle vara utbytesstudenter.

Utbytesåret – en tid med karnevalistiska drag

Under skrivandet av min pro gradu-avhandling kom jag fram till att mina informanter inte hade upplevt de olika faserna i ackulturationsteorin (Sue & Sue 2003). Konformitetsstadiet, konfliktstadiet, motståndsstadiet, introspektionsstadiet och integrationsstadiet är stadier som man inte kan se i utbytesstudenternas upplevelser. Margareta är de facto den enda som upplevt att hon gått igenom olika faser under sin tid utomlands. Det är åtminstone endast Margareta som direkt har uttryckt att hon upplevt sitt år utomlands på det viset. Hon berättar här hur hon upplevde sin vistelse i Frankrike.

Jag menar först i början är det ju sådär bara "tjosan hejsan", allt är så bra och allt är så fint och det är så vackert och... Kanske mera november, oktober-november... när jag hade varit två-tre månader kanske... så börjar man se sådär att, hmm, kanske det inte är så fint det här samhället sen heller... (IF mgt 2006/61).

Det var på det här sättet jag upplevde min vistelse i Italien och det var även på det här viset som jag trodde att mina informanter skulle ha upplevt det då de var utomlands som utbytesstudenter. Resultatet av min analys av intervjuerna med mina informanter visade dock att det inte alls är en självklarhet att man känner på det här viset då man tillbringar en lite längre tid utomlands. Ackulturationsteorin är alltså

inte en teori man kunde applicera på mitt material.

En anledning till att mina informanter inte upplevt eller åtminstone inte uttryckt att de upplevt att de gått igenom olika faser, kan vara att ackulturationsteorin är mer aktuell då det handlar om människor som flyttar till ett annat land för en längre tid eller för gott, såsom i Anna-Liisa Kuczynskis avhandling *Att förhandla om gränsen. Ackulturation i polsk-finländska familjer* (2002). I det här fallet med utbytesstudenter som åker utomlands ett år eller mindre, handlar det hela istället mer om att man som utbytesstudent lever i en helt annan tid. Istället för att genomgå olika faser befinner man sig under utbytesåret i ett och samma tillstånd. Man befinner sig i en fas som man skulle kunna tillskriva karnevalistiska drag. Utbytesstudenten befinner sig i en kontext som är annorlunda och extraordinär jämfört med det ordinära livet hemma. Det handlar om det annorlunda och den egna identiteten under en tid och plats som inte är den vardagliga. Man är borta från vardagens realiteter och kan leva mer för dagen. En utbytesstudent är mer än bara en student som rest utomlands för att studera, en utbytesstudent är också en resenär och en upptäcksresande som vill se det annorlunda. Rubriken till denna avhandling är *"Det bästa var nog att det var annorlunda"*. Sju utbytesstudenters upplevelser av kulturella möten utomlands. Detta är ett konstaterande Christian gjorde då jag frågade honom vad som var det bästa med hans tid som utbytesstudent i Heidelberg, Tyskland. Detta visar att tiden som utbytesstudent är en annorlunda tid, en tid med karnevalistiska drag.

En annan aspekt som kan ha påverkat informanterna är att utbytesstudenten vet att han eller hon kommer att återvända hem inom en snar framtid. Detta påverkar hur utbytesstudenten ser på sin tid utomlands och istället för att fundera mycket

över framtiden så lever utbytesstudenten i nuet. Kraven man har som utbytesstudent är dessutom inte så höga, så man skulle nästan kunna se utbytesåret som semester, som en resa, snarare än ett studieår utomlands. Tiden som utbytesstudent präglas av livsnjutning och uppsluppenhet. En orsak till denna uppsluppenhet kan vara, som en informant uttryckte det, att orsaken till att hon kunde "leva livet" under sitt utbytesår var att hon visste att hon kanske inte skulle träffa de människor hon umgicks med där någon mer gång. Alkohol och resande är exempel på hur man kan se att rollen som utbytesstudent handlar mycket om att studenten vill känna frihet och vara ansvarslös.

En annan aspekt av det hela är att utbytesstudenterna kommit någonstans utan historia. Ingen vet vem de är, vilket gör att studenterna kan välja vilka sidor han eller hon visar. Margareta talade exempelvis om att hon kände att hon kunde släppa loss eftersom hon visste att hon inte skulle träffa människorna hon träffade i Frankrike mer.

Erika Andersson Cederholm menar att resenären söker det extraordinära och att hon kontrasterar resetillvaron mot det som hon eller han upplever som ordinärt och vardagligt. Resan kan upplevas som extraordinär eftersom den är avgränsad i tid och rum, samt socialt definierad som en annorlunda erfarenhetssfär än den vardagliga. Upplevelsen av kontrast gentemot det ordinära livet är betydelsefullt för resenären, i det här fallet utbytesstudenten. Det blir således viktigt att resan är begränsad och att livet på resande fot är annorlunda än livet därhemma (Andersson Cederholm, 1999: 9-17).

Det kan troligen betraktas som ett universellt fenomen att människor på olika sätt skapar en social ordning genom att ringa in olika aktiviteter som tillhörande det ovanliga och särskilda från mer ordinarie aktiviteter. Aktiviteter som på något

vis ringar in det extraordinära och som definieras som gränsöverskridande på något sätt kan vara karnevaler, festivaler eller lekar som tillåter en tillfällig normupplösning och ett gränsöverskridande av sociala roller. Karnevalen är livet "på avigan" (Andersson Cederholm, 1999: 17-18).

En forskare som undersökt karnevalen är den ryske litteraturforskaren Michail Bahtin. Han undersöker i sin bok *Rabelais och skrottets historia* (1986) den folkliga skrattekulturens historia från antiken till modern tid. Han pekar på att under karnevalen finns det en kraft som kan bryta mot maktinnehavarna och allvaret. Bahtin konstaterar att under karnevalen kan man leva enligt dess lagar, det vill säga efter dess frihetslagar och ingen kan lämna karnevalen, eftersom karnevalen inte känner några rumsliga gränser. Karnevalen är ett särskilt tillstånd hos världen, där den pånyttföds och förnyas och där alla är delaktiga. Under karnevalen är det livet självt som spelar och spelet blir för en tid till verkligt liv. Här ligger karnevalens särskilda existensform. I motsats till den officiella festen firade karnevalen under medeltiden en tillfällig befrielse från den förhärskande sanningen och den rådande ordningen, ett upphävande av alla hierarkiska förhållanden, privilegier, normer och förbud. Karnevalen var en tidens sanna fest, en tillblivelsens, förändringens och förnyelsens fest, fientlig mot allt beständigt, allt fullbordat och avslutat (Bahtin, 1986: 17-19).

Under karnevalen ansågs alla även vara jämlika. Människor umgicks fritt med varandra, människor som i det vardagliga livet utanför karnevalen var skilda åt genom barriärer såsom klass, rikedom, ålder och familj. Detta tillfälliga upphävande av den hierarkiska rangordningen mellan människor skapade under karnevalen ett särskilt slags umgänge, otänkbart och uteslutet i det vanliga livet (Bahtin, 1986: 20).

Den engelske antropologen Edmund

Leach visar i sin bok *Rethinking Anthropology* (1961) att övergångsriter, eller *Rites de passage*, kan ses som en pendelrörelse mellan profan och mystisk eller helig tid. Den första fasen i övergångsriten innebär att personen går från den profana tiden till den mystiska tiden. I den andra fasen är personen marginaliserad, den ordinarie tiden har stannat. I den tredje fasen återvänder personen från den mystiska tiden till den profana och den sista och fjärde fasen innebär normalt liv, intervallen mellan successiva fester (Leach, 1961: 132-136).

Detta sätt att strukturera världen på passar bra för mitt material. Informanterna går från den profana tiden till den mystiska tiden då de reser till landet de skall bo i under ett år. Under utbytesåret lever utbytesstudenterna i en liminal fas, de lever i en tid och ett rum där den ordinarie tiden stannat och där det mesta upplevs som extraordinärt. Då utbytesstudenterna återvänder hem återvänder de även från den mystiska världen till den profana för att sedan leva ett ordinarie liv.

KÄLLOR OCH LITTERATUR

Otryckta källor:

<http://www.abo.fi/fa/ie> (Internationella enheten vid Åbo Akademi)
IF mgt 2006/60
IF mgt 2006/61

Tryckta källor:

Andersson Cederholm, Erika 1999. *Det extraordinära lockelse. Luffaruristens bilder och upplevelser*. Arkiv, Lund.
Bahtin, Michail 1986. *Rabelais och skrattets historia. Francois Rabelais` verk och den folkliga kulturen under medeltiden och renässansen*. Anthropolos.
Buber, Martin 1958. *Jag och du*. Bonniers, Stockholm.
De Botton, Alain 2002. *The Art of Travel*. Penguin Books, London, England.
Herlitz, Gillis 1989. *Kulturgrammatik. Hur du ökar din förmåga att umgås med människor från andra kulturer*. Konsultförlaget, Uppsala.
Illman, Ruth 1999. *Kära dagbok. Kulturella stereotyper i studerandes skildrade erfarenheter av inter-*

nationell projektbaserad industri. Åbo Akademi
Illman, Ruth 2003. *Kalejdoskopiska bilder. Stereotyper som symboliska motiv i skildrade erfarenheter av kulturella möten*. Åbo Akademi
Illman, Ruth 2004. *Gränser och gränsöverskridanden. Skildrade erfarenheter av kulturella möten i internationellt projektarbete*. Åbo Akademi
Kuczynski, Anna-Liisa 2002. *Att förhandla om gränser. Ackulturation i polsk-finländska familjer*. Åbo Akademi förlag.
Leach, Edmund R. 1961. *Rethinking Anthropology*. Athlone, London.
Sue Derald Wing och Sue, David 2003. *Counseling the Culturally Diverse. Theory and Practice*. Fjärde upplagan, Wiley, New York.

SUMMARY

Exchange Student in Europe – Travels with Cultural Encounters

This article is based on my Pro Gradu thesis entitled "The best was that it was different. Seven exchange students' experiences of cultural meetings abroad". On the basis of interviews, I investigated how students from Åbo Akademi University who have traveled abroad and subsequently returned to Finland experienced cultural meetings. I presented a discussion on whether the informants' experiences correspond to the acculturation theory, and the results show that they, in fact, do not. One of the reasons for why the informants did not experience different stages during their year abroad might be that the acculturation theory corresponds more to people who move to a new country for a longer period of time, or for good. Instead of going through different phases, the exchange students remain in the same state of mind throughout their whole year abroad, and they find themselves in a phase which you could describe as containing carnival-like elements. The exchange student is put in a context different and extraordinary from the usual life at home. An exchange student is more than just somebody who travels abroad to study; an exchange student is also a traveler and an explorer who wants to discover the extraordinary.

Martin Buber's concept of *Me – You* and *Me – It* agrees more with the experiences of my informants. The *Me – It* relation is about setting boundaries, a way of placing the person we meet in a certain folder. The *Me – You* relation is on the other hand changeable and this is where the meeting takes place. In my material, one can read how the informants describe the country they are about to travel to as well as its people before they leave, and what they later say about the country and its inhabitants after having lived in the country for a certain amount of time. Many of my informants have gone from an initial *Me – It* relation where stereotypes play an important role, to a *Me – You* relation where they take people for what they are.